

KUR YER W I L E N S K I.

G A Z E T A U R Z E D O W A.

Вильна. ПЯТНИЦА, 27-го Июля. — 1847 — Wilno. PIATEK, 27-go Czerwca.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 21-го Июля.

Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, 28-го Января, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Анны 2-й степени: 1-го Кадетскаго Корпуса Преподаватели: Физики, Коллежскій Советникъ *Андріевскій*; Нѣмецкаго языка, Коллежскій Советникъ *Альберсъ*, и Математики, Корпуса Инженеровъ Путей Сообщенія Подполковникъ *Анущевскій*.

Въ Именномъ Его Императорскаго Величества Высочайшемъ Указѣ данномъ Правительствующему Сенату во 2-й день Мая, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, изображено: „Для соблюденія единообразія въ общемъ наименованіи разныхъ частей Государства, Мы, согласно представленію Намѣстника Кавказскаго и Положенію Кавказскаго Комитета, повелеваемъ: 1) Кавказскую Область, по главному городу оной, именовать впредь Ставропольскою губерніею, а округи ея — уѣздами. 2) Сообразно сему переименованію, Кавказскаго Гражданскаго Губернатора именовать Ставропольскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ: Кавказскія и областныя правительственныя мѣста и лица — Ставропольскими и губернскими, а окружныя — уѣздными. Кавказскій Областной Судъ называть Ставропольскою Палатою Уголовнаго и Гражданскаго Суда. 3) Командующему войсками на Кавказской Линіи и въ Черноморіи управлять гражданскою частію въ Ставропольской Губерніи, на томъ самомъ основаніи и со всеми вообще правами и преимуществами, кои нынѣ предоставлены Кавказскому Областному Начальнику; и 4) Съ переименованіемъ Кавказской Области въ Ставропольскую Губернію, Учрежденіе, изданное для управленія этой Области и помѣщенное въ книгѣ 2 тома II Свода особенныхъ Губернскихъ Учрежденій (изъ 1842 г.) и въ продолженіяхъ оного, должно сохранять свою силу въ отношеніи Ставропольской Губерніи. Правительствующему Сенату сдѣлать надлежащія распоряженія къ приведенію всего этого въ исполненіе.“

Институтъ Корпуса Путей Сообщенія симъ извѣщаетъ родителей и родственниковъ, коихъ дѣти числятся казеннокоштными кандидатами, что за неизмѣнимъ казенно-коштныхъ вакансій въ нынѣшнемъ году, приѣма на казенное содержаніе не будетъ; желающіе же помѣстить дѣтей своихъ въ это учебное заве-

W I A D O M O Ś C I K R A J O W E.

St. Petersburg, 21-go Czerwca.

Przez Najwyższy Imienny Ukaz do Kapituły Rosyjskich Cesarskich i Królewskich Orderów, 28-go Stycznia, Najlaskawiej mianowani Kawalerami Orderu Św. Anny 2 ej klasy: Nauczyciele 1-go Korpusu Kadetów: Fizyki, Radzca Kollegialny *Andryjewski*, Języka Niemieckiego, Radzca Kollegialny *Albers*, i Matematyki, Podpółkownik Korpusu Inżynierów Komunikacyi Dróg, *Januszewski*.

W Imiennym Jego Cesarskiej Mości Najwyższym Ukazie, w dniu 2 Maja r. b. do Rządzącego Senatowi, z własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości podpisem wydanym, wyrażono: „Dla zachowania jednostajności w nazwanjach różnych części Państwa, stosownie do przedstawienia Namiestnika Kaukaskiego, oraz uchwały Komitetu Kaukaskiego, Rozkazujemy: 1) Obwód Kaukazki, od głównego jego miasta, nazywać odtąd gubernią Stauropolską, a jój okregi, powiatami. 2) Podług takowego przezwania, Gubernatora Cywilnego Kaukaskiego nazywać Gubernatorem Cywilnym Stauropolskim: Kaukazkie i obwodowe jurysdykcyje i osoby — Stauropolskimi i gubernialnemi, a okregowe, powiatowemi. Sąd Obwodowy Kaukazki nazywać Izbą Stauropolską Sądu Kryminalnego i Cywilnego. 3) Dowodzący wojskami na linii Kaukazkiej i nad morzem Czarnem ma zarządzać częścią cywilną w gubernii Stauropolskiej, na tejsze samęj zasadzie i ze wszystkimi w ogólności prawami i prerogatywami, jakie teraz są nadane Naczelnikowi Obwodowemu Kaukazkiemu. 4) Z przezwaniem Obwodu Kaukazkiego gubernią Stauropolską, Ustawa, wydana dla zarządu tegoż Obwodu i pomieszczona w Xiędze 2 tomu II Zbioru szczególnych Ustaw gubernialnych (wyd. 1842 r.) oraz w dalszych jego ciągach, ma pozostać w swęj mocy, co do gubernii Stauropolskiej. Rządzący Senat wyda stosowne rozporządzenia, dla przywiedzenia tego wszystkiego do skutku.“

Instytut Korpusu Komunikacyi Dróg niniejszém zawiadamia rodziców i krewnych, których dzieci znajdują się na liście kandydatów skarbowych, że ponieważ w tym roku nie ma żadnego skarbowego wakansu, niikt też na koszt skarbowy przyjętym nie będzie; chcący zaś umieścić dzieci swoje w tym naukowym zakładzie na własnym kosz-

деніе на собственное содержаніе, могутъ представить таковыхъ не моложе 11-ти и не старѣе 13-ти-лѣтняго возраста къ пріемному экзамену 15-го Августа сего года.

В и л ь н а . (Сообщено).

15-го числа сего мѣсяца скончался въ здѣшнемъ городѣ Станиславъ Миллеръ, б. Артиллерійскій Капитанъ Императорско-Россійскихъ войскъ, и разныхъ орденовъ Кавалеръ. Этотъ достопочтенный мужъ, отличавшійся высокими душевными и умственными качествами, пользовался здѣсь общимъ уваженіемъ. Въ молодыхъ лѣтахъ онъ подвизался на военномъ поприщѣ и участвовалъ въ походахъ: французскомъ 1807 года, и турецкомъ въ слѣдующихъ за тѣмъ годахъ. Получивъ тяжелую рану при Шумлѣ, вынужденъ былъ оставить ряды доблестныхъ войскъ— и, въ тишинѣ, посвятить себя постояннымъ ученымъ трудамъ. Извѣстные своєю пользою его Словари: Французско-Польскій во двухъ, и Польско Россійскій въ трехъ томахъ, изданы въ Вильнѣ. Многіе его сочиненія были также напечатаны въ Виленскомъ Еженедѣльникѣ, ученыхъ Обозрѣніяхъ и прочихъ повременныхъ изданіяхъ. Между прочими найденными послѣ него рукописями, находится одно большое его сочиненіе подъ заглавіемъ: *Панъ-Лексиконъ* или *Общій Французскій Словарь*, въ большихъ четырехъ томахъ *in-folio*. Словарь этотъ, давно уже одобренный Ценсурою, и удостоенный лѣстныхъ отзывовъ знатоковъ, не вышелъ донинѣ въ свѣтъ по недостатку средствъ для изданія.

Д Ц Х.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Г е р м а н і я .

Дармштадтъ, 19 Іюня.

Ихъ Императорскія Высочества Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, Государыня Цесаревна и Великая Княгиня Марія Александровна, съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княжною Александрою Александровною, прибыли сюда вчера, въ два часа пополудни, и остановились во дворцѣ Его Королевскаго Высочества Великаго Герцога, куда собралась Августѣйшая Велико-Герцогская фамилия. Сегодня утромъ Государь Цесаревичъ изволилъ отправиться въ Штутгардъ и, по извѣстіямъ оттуда, сегодня же прибылъ въ этотъ городъ. Его Императорское Высочество намѣревается провести нѣсколько дней при Виртембергскомъ дворцѣ.

(*J. de St. P.*)

— Пишутъ изъ Штеттина, отъ 24-го Іюня: „Сегодня, въ 11 часовъ утра, Ихъ Королевскія Высочества Принцъ Нидерландскій Фридрихъ, и супруга его, съ обѣими дочерьми, прибыли сюда изъ Берлина съ особымъ поѣздомъ и немедленно отправились, на корабль *Borussia*, буксированномъ пароходомъ *Matador*, для е въ Свинемюнде, откуда высокіе путешественники поѣдутъ въ С.-Петербургъ, на Императорскомъ Россійскомъ военномъ пароходѣ „Грозный“, который ждетъ ихъ при Свинемюнде.“

П р у с с і я .

Берлинъ, 10 Іюня.

Въ засѣданіи, 5-го Іюня курія трехъ чиновъ кончила пренія о политическихъ вопросахъ и приняла, сильнымъ большинствомъ, многія важныя измѣненія. Занимательное преніе было возбуждено предложеніемъ депутата Ганземана, клонящимся къ тому, чтобы никакой заемъ не былъ заключаемъ безъ предварительнаго ручательства чиновъ. Г. Ганземанъ исчислилъ всѣ случаи, въ которыхъ правительство, въ противность закону 17-го Января 1820 года, почитало себя въ правѣ увеличивать общественный долгъ, какъ въ 1830 году, чрезъ посредство коммерческаго института, (*Seehandlung*), отданіемъ подъ залогъ шоссевыхъ дорогъ въ 1844, ручательствомъ за дивиденды для капиталовъ, употребленныхъ на желѣзныя дороги, и, наконецъ, выпускомъ новыхъ банковыхъ билетовъ. Министры Бодельшвингъ, Дюсбергъ и Уденъ сильно протестовали противъ послѣдняго увѣренія, потому что, по смыслу закона объ организаціи банка, государство

не, mają je stawić, nie młodsze od 11 i nie starsze od 13 lat, do wstępnego egzaminu 15 Sierpnia roku teraźniejszego.

W i l ь n o .

(*Artykuł nadestany*).

Dnia 15 b. m. zgaśl w naszymъ mieście ś. p. Stanisław Müller, b. Kapitan Artylleryi wojsk Cesarско-Rossyjskich i Kawaler wielu Orderów. Zaczny ten mąż, dla niepospolitej serca swego dobroci i światłego umysłu powszechnie szacowany, w młodymъ wieku odbył kampanie: francuzką 1807 roku i turecką w latach po niej następných. Raniony na okopachъ Szumli, musiał opuścić zawódъ wojskowy, i odtądъ ciche wiódł życie, naukowymъ pracomъ bezъ przerwy poświęcone. Znane są z ogólnej użyteczności jego Słowniki: *Francuzko-Polski* we dwóch i *Polsko-Rossyjski* we trzechъ tomachъ, wydane w Wilnie. Wiele prócz tego pismъ swoichъ umieszczał w *Tygodniku Wileńskim*, *Wizerunkachъ Naukowych*, i tymъ podobnychъ zbiorowychъ publikacjach. W rękopiśmie, między innemi, zostawił *Pan-Lexicon*, czyli *Słownikъ Powszechny Francuzko-Polski*, we czterechъ ogromnychъ in folio wypracowany tomachъ. Słownikъ tenъ już dawno przezъ Cenzurę zatwierdzony, a chlubnie powitany przezъ znawcówъ, jedynie dla braku znacznychъ kosztówъ, dotądъ się na jawъ nie ukazał.

D. C. C.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

N I E M C Y .

Darmstadt, 19 czerwca.

Ich Cesarские Высочости: Настѣпца Трону Cesarzewicz i Wielka Xiężna Cesarzowna MARYA ALEXANDROWNA z Jej Cesarską Wysokością-Wielką Xiężniczką ALEXANDRĄ ALEXANDROWNĄ, przybyli tu wezoraĵ o godzinie drugiej z południa i zatrzymali się w palacu Jego Królewskiej Wysokości Wielkiego Xięcia, gdzie się zgromadziła Najjaśniejsza Wielko-Xiążęca rodzina. Dzisiaj rano Najjaśniejszy Cesarzewicz raczył udać się do Sztutgardu, i podługъ wiadomości ztamtądъ, dzisiaj też przybył do tego miasta. Jego Cesarская Wysokość ma zamiarъ przepędzić kilka dni na dworze Württembergskimъ.

(*Journal de St. Petersburg.*)

— Piszą ze Sztettina, pod d. 24 czerwca: „Dzisiaj, o 11-jej godzinie z rana, Ich Królewskie Wysokości Xiężna Niderlandzki Fryderyk i małżonka Jego, z obiedwoma córkami, przybyli tutaj z Berlina oddzielnymъ pociągiemъ i niezwłocznie udali się na okręcie *Borussia*, ciągniętymъ przezъ parostatekъ *Matador*, w dalszą drogę do Swinemüünde, z kądъ Dostojni Podróżujacy odpłyną do St. Petersburga na Cesarско-Rossyjskimъ wojennymъ parostatku *Groźny*, który ichъ oczekuje w Swinemüünde.“

P R U S S Y .

Berlin, 10 czerwca.

Na posiedzeniu d. 5 czerwca, Kurya trzechъ Stanówъ zamknęła swoje rozprawy nadъ politycznymi kwestyami i uchwaliła, znaczną większością, wiele ważnychъ zmianъ. Zajmującъ rozprawy wywołałъ wniosekъ deputowanego Hausemana, który żądałъ, aby rządъ żadnejъ nie zaciągałъ pożyczki bezъ uprzedniejъ rękojmi Stanówъ. P. Hausemanъ wyliczyłъ wszystkie zdarzenia, w którychъ rządъ, wbrewъ prawu z d. 17 stycznia 1820 roku, uważałъ się za prawo mocnego powiększaćъ długъ publiczny, jako to w roku 1830 za pośrednictwemъ handlowego instytutu (*Seehandlung*), oddającъ w zakładъ wszystkie szosse; w roku 1844, rzucającъ się za dywidendę od kapitałów na drogi żelazne użyte i nakoniec, puszczać w obiegъ nowe bankowe bilety. Ministrowie: Bodelschwing, Düesberg i Uden, mocno protestowali przeciwko ostatniemu zapewnieniu, gdyż podługъ brzmienia prawa o urzędzeniu banku, państwo nie przysięgło na siebie żadnejъ odpowiedzialności. Próczъ tego, Minister skarbu oświadczyłъ, że w razie niewypłatności banku

не приняло на себя никакой ответственности. Кроме того, министр финансов объявил, что, в случае несостоятельности, правительство не подаст банку никакой помощи, а министр юстиции присовокупил, что все трибуналам отдано приказание не принимать в залог банковых билетов, так как последние не представляют достаточной гарантии. Возражения были сделаны против этого объявления министров, которыми отвечали, что, по смыслу закона, банковые билеты должны быть принимаемы во всех государственных кассах, и что, следовательно, правительство заключило обязательство, которому нельзя назначить предель, и действительно приняло на себя гарантию, которая может принадлежать только соединенным чинам. Не смотря на несомненное доказательство ораторского таланта, представленное г-м Бодельшвингом в этом прении, министр не успел убедить собрание, и предложение Г. Гензмана было принято. Три другие предложения равномерно соединили значительное большинство голосов. Первое из них клонится к тому, чтобы просить его величество об отсрочке назначения комитетов и депутаций, потому что, в теперешних обстоятельствах, эти выборы не могут иметь места. Второе, чтобы просить короля об уполномочении чинов на участие в составлении всех законов и в установлении всех налогов; и третье, чтобы государственные имущества, сообразно с законами страны, были почитаемы собственностью государства. При этом случае, депутаты Рейнских Областей объявили, что они не считают уничтоженными свои древние права на участие в законодательстве и в определении налогов, но соглашались не делать из этих прав никакого употребления в настоящее время, в следствие представленного Королевским комиссаром уверения, что впредь без согласия сейма не будет налагаемо никакой подати, ни заключаемо никакого займа. Под конец заседания, Г. Винке предложил дополнение к просьбе, по смыслу которой основные государственные законы не должны быть изменяемы без предварительного обсуждения этого вопроса сеймом. Г. Винке находил, что слово „обсуждение“ недостаточно выражает желание сейма, и в следствие того, требовал, чтобы перемены в основных государственных законах были поставлены в зависимость от согласия чинов. Собрание почти единогласно приняло это изменение.

В заседании соединенных курий 7 Июня, чины разсматривали Королевское предложение, требующее от сейма гарантии для займа в 32 миллиона талеров на построение железной дороги между Берлином, Данцигом и Кенигсбергом. Прение преимущественно касалось вопроса об основании *principe* сей гарантии, и члены, пользующиеся наибольшим влиянием, объявили, что они не могут согласиться на предлагаемую меру до тех пор, пока права чинов не будут надлежащим образом обеспечены. Не смотря на то, что Область Прусская прямо интересуется исполнением такого проекта, депутаты сей области именно возставали против него с большим жаром. Признавая всю пользу железной дороги, и отдавая полную справедливость намерениям Правительства, они объявили, однако ж, что собрание не может принять на себя ответственности за заем в 32 миллиона талеров, пока права, требуемые Сеймом, не будут признаны за ним короною. Таков был предмет спора, развитый большою частью ораторов, между которыми отличился Г. Финке. Наконец, в заседании, третьего дня королевское предложение отринуту 360-ю голосами против 179-ти, не смотря ни на усилия главных членов курий высшего дворянства, ни на убеждения Министра Г. Бодельшвинга, заклинившего собрание не приносить для столь полезного и важного в жертву частным видам.

Сейм должен еще обсудить два изменения Королевского предложения. Первое изменение, представленное Г. Гензманом, основано на предположении, что в Государственном Казначействе заключается 30 миллионов талеров, и клонится к тому, чтобы эта сумма была употреблена на построение Кенигсбергской железной дороги.

Г. Фонь-Тиле, Государственный кабинетный министр, заметил, что исчисление Г. Гензманом суммы, заключающейся в Государственном Казначействе, основано на ошибочных данных, и что если бы даже эта сумма в самом деле была так значительна, как он говорит, то и тогда нельзя

ку, rząd nie da mu żadnego wsparcia, a Minister sprawiedliwości dodał, że do wszystkich urzędów przesłany został rozkaz nie przyjmowania w zakład bankowych biletów, gdyż te ostatecznie nie mają dostatecznej rękojmi. Deputowani czynili zarzuty przeciwko temu oświadczeniu Ministrów, utrzymując, że podług brzmienia prawa, bankowe bilety powinny być przyjmowane we wszystkich podskarbstwach państwa, i że zatem rząd zaciągnął obowiązek, któremu nie podobna wytknąć granicy, i w rzeczy samej przyjął na siebie gwarancją, która należy tylko do Połączonych Stanów. Mimo niezaprzeczonej wyższości krasomówczego talentu, jaki rozwinął w tych rozprawach P. Bodelschwing, nie potrafił jednakże przekonać zgromadzenia i wniosek P. Hansemana został przyjęty. Trzy inne wnioski również miały za sobą znaczną większość głosów. Pierwszy z nich miał na celu, aby upraszać Jego Królewską Mość o odłożenie terminu wyborów: Komitetów i Deputacji, gdyż, w obecnych okolicznościach, wybory te nie mogą mieć miejsca. Drugi, aby upraszać Króla o dopuszczenie Stanów do spółuczestnictwa w redakeji wszelkich praw, jako też w stanowieniu wszelkich podatków; i trzeci, aby dobra państwa, stosownie do praw krajowych, uważały się za własność narodową. Przy tej okoliczności, deputowani nadreńskich prowincyi oświadczyli, że lubo nie uważają za zniesione swoich dawnych praw, dotyczących się spółuczestnictwa ich w prawodawstwie, tudzież w stanowieniu podatków, jednakże się zgadzają nie czynić z tych praw żadnego użycia w obecnym czasie, a to w skutek złożonego przez Komissarza królewskiego oświadczenia, że na przysłość, bez zgodynia się Sejmu, rząd żadnego podatku nakładać ani też żadnej pożyczki zaciągać nie będzie. Przy końcu posiedzenia, P. Vincke wniósł dodatek do petycji, podług brzmienia której, zasadnicze prawa państwa nie powinny być zmieniane bez uprzedniego roztrząśnienia tej kwestyi na Sejmie. P. Vincke uczynił uwagę, że wyraz „roztrząśnienie“ nie wyraża dostatecznie życzenia Sejmu, i w skutek tego domagał się, aby zmiany w zasadniczych prawach państwa, zależały od zgodzenia się Stanów. Zgromadzenie prawie jednomyślnie przychyliło się do tego wniosku.

— Na posiedzeniu połączonych Kurii d. 7, Stany roztrząsały królewską propozycją, żądającą od Sejmu gwarancji dla pożyczki 32 mil. talarów na wybudowanie drogi żelaznej między Berlinem, Gdańskiem i Królewcem. Rozprawy toczyły się mianowicie nad kwestją zasady (*principe*) tej gwarancji, i członkowie używający największego wpływu oświadczyli, że nie mogą się zgodzić na przyjęcie podawanego środka, dopóki prawa Stanów nie będą, jak należy, zapewnione. Bez względu na to, że prowincya Pruska najbardziej jest interessowana, aby ten projekt był doprowadzony do skutku, deputowani tej prowincyi, z większym od innych zapałem, powstawali zwłaszcza przeciwko niemu. Nie zaprzeczając użyteczności żelaznej drogi, tudzież oddając zupełną sprawiedliwość widokom rządu, oświadczyli jednakże, że zgromadzenie nie może brać na siebie odpowiedzialności za pożyczkę 32 mil. talarów dopóki prawa, których się Sejm domaga, nie będą mu przez koronę przyznane. Taki był przedmiot rozpraw, rozwijany przez większą część mówców, między którymi odznaczył się najbardziej P. Vincke. Nakoniec, na onegdajszym posiedzeniu, wniosek królewski został odrzucony 360 głosami przeciwko 179, mimo wszelkie usiłowania główniejszych członków Kurii Maguatów, tudzież uwagi Ministra, P. Bodelschwinga, który zaklinał zgromadzenie, aby nie czyniło z rzeczy tak ważnej i pożytecznej ofiary dla prywatnych widoków.

Sejm ma jeszcze rozstrzygnąć dwa dodatki do królewskiego wniosku. Pierwszy, wniesiony przez P. Hansemana, opiera się na przypuszczeniu, że w skarbie państwa znajduje się 30 milionów talarów, i ma na celu żądać, aby ta summa użytą została na wybudowanie żelaznej drogi Królewieckiej.

P. von-Thile, gabinetowy Minister, uczynił uwagę, że obliczenie przez P. Hansemana summy, znajdującej się w skarbie państwa, zasadza się na błędnych danych, i że gdyby nawet summa ta w rzeczy samej była tak znaczną, jak P. Hanseman utrzymuje, tedyby i wówczas nie można było uczynić z niej proponowanego użytku, gdyż summa ta

было бы сделать изъ нея предлагаемаго употребленія, потому что она составляет резервный фондъ, основанный исключительно съ политическою цѣлью. Вторымъ измѣненіемъ, которое представилъ Г. Бруннекъ, предлагается просить Короля о возобновленіи того же предложенія въ слѣдующее засѣданіе сейма.

Въ слѣдствіе непріятія займа въ 32 милліона талеровъ, издавъ кабинетный приказъ, которымъ на время прекращаются работы по постройкѣ моста на Вислѣ, между Диршау и Мариенбергомъ.

Засѣданіе Сейма 9-го Іюня было замѣчательно рѣчью, произнесенною Министромъ Юстиціи Г. Уденемъ и Королевскимъ комиссаромъ по случаю объявленія, сдѣланнаго Министромъ Финансовъ по предмету новыхъ банковыхъ билетовъ. Г. Уденъ взялъ назадъ мнѣніе, поданное имъ впрочемъ, и признался, что не совершенно понялъ вопросъ, предписавъ, согласно съ Министромъ Финансовъ Верховному Суду не принимать въ залогъ (*en depot*) сихъ билетовъ. Г. Бодельшвингъ за тѣмъ прочиталъ въ собраніи кабинетное повелѣніе, которымъ предписывается принимать банковые билеты по номинальной ихъ цѣнѣ, во всѣхъ казенныхъ кассахъ, не исключая и депозитной.

Собраніе послѣ сего занялось предложенными ему измѣненіями въ Королевскомъ предложеніи о займѣ 32 милліоновъ, и значительнымъ большинствомъ рѣшило просить Короля о продолженіи работъ на желѣзной дорогѣ отъ Берлина до Кенигсберга, употребляя на то средства, ассигнованныя для того дониндѣ, и о возобновленіи въ будущемъ засѣданіи сейма предложенія касательно сей дороги.

Франція.

Парижъ, 18 Іюня.

Герцогъ Немурскій отправляется въ концѣ этого мѣсяца къ водамъ въ Барежъ, но предъ отъездомъ будетъ присутствовать на большомъ военномъ торжествѣ, которое офицеры подвѣдомственныхъ ему войскъ намѣрены дать на Марсовомъ полѣ. Принцъ Жуэвильскій отправился 7 с. м. изъ Алжира, для осмотра южныхъ французскихъ владѣній. Экспедиціонный отрядъ находящійся въ Кабилии имѣлъ возвратиться въ Алжиръ 10 числа.

— Говорятъ, что между принцемъ Жуэвильскимъ и маршаломъ Бюжо произошло недоразумѣніе, послѣ котораго принцъ Жуэвильскій возвратился на свой корабль въ сильномъ волненіи.

— Вчера розданы членамъ палаты депутатовъ докладъ Г. Биньона о бюджетѣ расходовъ на 1848 годъ. Обычный бюджетъ составляетъ 1,544,072,627 франк., каковую сумму коммиссія предлагаетъ уменьшить 7 милліонами фр. Ограниченія въ чрезвычайныхъ кредитахъ гораздо значительнѣе, и составляютъ 92,768,000 фр., по вѣдомству министерствъ публичныхъ работъ и морскаго. Кабинетъ требовалъ 472,000,000

— Палата перовъ получила официальное уведомленіе, что въ слѣдующій Понедѣльникъ займется она слушаніемъ доклада по дѣлу генерала Кюббера, представленнаго назначенною по сему дѣлу коммиссіею.

— Тунисскій Бей желаетъ при посредничествѣ Австріи уладить съ Портою недоразумѣнія по двумъ предметамъ: касательно опредѣленія границъ между Тунисомъ и Триполи, — и погашенія займа произведеннаго отцемъ бей въ Турціи.

19 Іюня.

Въ сегодняшнемъ засѣданіи палаты депутатовъ, утвержденъ проектъ закона относительно назначенія 200,000 фр. для Іюльскихъ празднествъ, большинствомъ 225 голосовъ противъ 8.

— Въ палатѣ перовъ происходятъ дальнѣйшія пренія по проекту о народномъ воспитаніи и медицинской и фармацевтической практикѣ.

— Значительное число перовъ рѣшилось не принимать участія въ дѣлѣ Г. Жирардена. Г. Пакъе выразилъ даже опасеніе, что нѣкоторые изъ перовъ вовсе не явятся въ палату.

— Г. Жирарденъ, поддерживая свой проектъ о почтовой реформѣ, сказалъ, что депутаты Франціи получаютъ, подъ адресомъ президента палаты, большую часть своихъ писемъ, писанныхъ къ нимъ изъ провинцій, и исчислилъ, что этотъ родъ контрабанды приноситъ казнѣ ущерба 900,000 фр. въ годъ *).

*) Въ Англіи, во время парламентскихъ засѣданій, переписка членовъ палатъ свободна отъ всякой платы.

станови запасный капиталъ, utworzony wyłącznie w celach politycznych. Drugi dodatek, podany przez P. Brunneka, żąda, aby Sejm upraszał Króla o wniesienie tegoż projektu na następującemъ zgromadzeniu Sejmu.

W skutek nie uchwalenia przez Sejm pożyczki 32 milionów talarów, wydany został rozkaz gabinetowy, mocą którego wstrzymują się roboty około budowania mostu na Wiśle, między Dirschau (Tezewem) i Malborgiem.

Posiedzenie Sejmu d. 9-go czerwca odznaczyło się mowami Ministra sprawiedliwości, P. Udena, tudzież królewskiego Kommissarza, z powodu oświadczenia, uczynionego przez Ministra skarbu w przedmiocie nowychъ билетów bankowych. P. Uden cofnął wynurzone uprzednio swe zdanie, wyznając, że nie dobrze zrozumiał kwestyя, zaleciwszy, zgodnie z Ministremъ skarbu, Najwyższemu Sądowi, aby nie przyjmowałъ w zakładъ rzeczonychъ билетów. P. Bodelschwing odczytał następnie rozkazъ gabinetowy, mocą którego zaleca się przyjmować bankowe bilety, podługъ nominalnej ichъ wartości, we wszystkichъ podskarbstwachъ państwa, nie wyjmującъ i kassy depozytowей.

Następnie zgromadzenie zajęło się roztrząśnieniem dodatkówъ do propozycji królewskiej względemъ pożyczki 32 milionówъ tal., i znaczną większością postanowiło upraszać Króla o dalsze prowadzenie robótъ około żelaznej drogi z Berlina do Królewca, używającъ na ten celъ zasobów, jakie dotychczasъ używane były, tudzież o powtórne wniesienie na przyszłe zgromadzenie Sejmu projektu tyczącego się rzeczonей drogi.

Франція.

Парижъ, 18 czerwca.

Хиażе Nemours wyjedzie przy końcu b. m. do wódъ w Barege, wprzódъ jednakъ znajdującъ się będzie na wielkiej uroczystości wojskowej, którą офицеры jego wyprawя на плаcu Marsowym. Хиażе Joinville udał się 7-go b. m. z Algieru na zwiedzenie południowej części posiadłości francuzkich. Wojska, składające wyprawę do Kabylie, spodziewane były z powrotemъ do Algieru 10-go czerwca.

— Mówią, że między Хиażею Joinville a Marszałkiemъ Bugeaud zaszło żwawe przemówienie się, po którymъ Хиażею mocno wzruszony wrócił na pokładъ swego okrętu.

— Wczoraj rozdano członkomъ Izby Deputowanychъ sprawozdanie P. Bignon o budżecie wydatkówъ na rokъ 1848. Zwykły budżetъ wynosi 1,544,072,627 fr., z którychъ коммисся proponuje odciąć 7 milionów. Oszczędności w kredytachъ nadzwyczajnychъ są daleko większe, gdyż wynoszą 92,768,000 fr., a dotyczą wydziałów: robótъ publicznychъ, wojny i marynarki. Gabinetъ żądałъ 472 miliony.

— Izba Parówъ została zawiadomiona urzędownie, że w przyszły Pонедіаłekъ, d. 21, zamieniona będzie w Izbę doradczą, w celu wysłuchania sprawozdania, w przedmiocie processu Jenerała Cubières, mającego się jęjъ złożyć przezъ wyznaczoną przezъ nię коммиссяю.

— Bej Tunetański żyje sobie, za pośrednictwemъ Austrii, załatwić z Portą dwa przedmioty: rozgraniczenie między Tunetemъ a rejencyą Tripolitańską, i umorzenie długu, który ojciecъ Beja pozostałъ winnymъ Турcyi.

Dnia 19 czerwca.

Na dzisiejszemъ posiedzeniu Izby Deputowanychъ przyjęty zostałъ projektъ do prawa względemъ udzielenia 200,000 frankówъ на uroczystości lipcowe, większością głosówъ 225 przeciwъ 8.

— W Izbie Parówъ toczą się dalsze rozprawy на проекtemъ do prawa o publicznemъ wychowaniu i о практикованіи sztuki lekarskiej i aptekarskiej.

— Wielka liczba Parówъ ma zamiarъ nie brać udziału w posiedzeniachъ swęj Izby w sprawie P. Girardin. Kancelerzъ Pasquier ma się nawet obawiać, że prawna liczba Parówъ nie zgromadzi się.

— P. Girardin, popierającъ swój projektъ reformy opłatъ pocztowychъ, wyświeciłъ, że deputowani Франcyi odbierają sposobemъ przemycanym, pod adresemъ Prezesa Izby, jak gdyby to były interesa rządowe, większą częśćъ listówъ pisanychъ do nichъ z prowincyi, i obrachowałъ, że ten rodzajъ контрабанды czyni rocznie szkody skarbowi 900,000 fr. *)

*) W Anglii, podczas sessyi Parlamentowychъ, korespondencye członkówъ Izby są wolne od wszelkiej opłaty.

Въ одной изъ газетъ приевокупаются, что для большаго удобства достопочтенныхъ представителей націй, квесторы палаты устроили въ совѣтательной залѣ великолѣпное бюро, съ такимъ количествомъ ящиковъ, сколько находится депутатовъ, гдѣ по алфавитному порядку кладутся письма, присылаемые по почтѣ къ каждому изъ нихъ.

— Невтроянный слухъ распространился въ Парижѣ. Говорятъ, что Испанская Королева, пригласивъ къ себѣ Г. Пачеко, объявила ему, что она рѣшилась расторгнуть бракъ. Г. Пачеко отвѣчалъ будто бы на это, что онъ и его товарищи скорѣе оставятъ свои должности, чѣмъ согласятся на это.

— Архиепископы Буржекій и Камбрейскій, 11-го с. м. возведены въ Кардинальское достоинство.

— Изъ Орана пишутъ, что Абд-эль-Кадеръ посредствомъ своихъ агентовъ, распускаетъ между Арабами слухи, что онъ намѣренъ заключить съ Франціею миръ, въ слѣдствіе котораго получитъ значительную должность.

20 Июня.

Въ палатѣ перовъ утверждена вчера, съ небольшою измѣною, дополнительная статья Г. Кузена къ проекту закона о врачебной практикѣ. Г. Кузенъ требовалъ, чтобы медицинскія кафедры предоставлялись безъ объявленія конкурса.

— Въ палатѣ депутатовъ состоялось постановленіе о продолженіи срока безоплатнаго привоза хлѣба.

— Въ *Union Monarchique* пишутъ, что прошеніе герцога Иеронима Наполеона принято съ большою внимательностію въ замкѣ, нежели въ палатѣ перовъ, и что коммисія палаты депутатовъ единодушно положила препроводить прошеніе сіе къ министрамъ.

— Принцъ Жуэвильскій, 12 с. м., находился еще въ Алжирской пристани, откуда намѣренъ былъ отплыть къ мароккскимъ берегамъ.

— Новый морской министръ, герцогъ Монтебелло, намѣренъ, по закрытіи засѣданій палаты, отправиться къ эскадрѣ принца Жуэвильскаго, дабы присутствовать на ея маневрахъ.

— Португальскій чрезвычайный посланникъ, Г. Вега, прибылъ въ Парижъ.

— Парижскій городевой совѣтъ постановилъ отпустить на вторую половину Юлія мѣсяца, 703,000 фр., на билеты искушимъ для полученія хлѣба.

21 Мая.

Сегодня, въ полдень, судъ перовъ собрался при закрытыхъ дверяхъ. По прочтеніи именнаго списка оказалось, что на лицо находилось 202 члена. Г. Ренуаръ прочелъ докладъ по процессу генерала Кюблера, состоящей изъ двухъ томовъ. Потомъ, генераль прокуроръ Делангль представилъ свои предложенія. Судъ рѣшилъ, что для пользы обвиняемыхъ, акты должны оставаться въ тайнѣ до тѣхъ поръ, пока предложенія генераль прокурора не будутъ окончательно окончательны. Кроме того, положено вручить эти акты только тѣмъ членамъ, которые присутствовали въ сегодняшнемъ засѣданіи.

— Маркизъ Перменби, съ супругою, возвратился вчера сюда изъ Англии.

— Генераль Баръ назначенъ временно главнокомандующимъ алжирскою арміею. Маршалъ Бюжо, 13 с. м. прѣхалъ въ Эсидеилъ, откуда отправился въ свое помѣстье Ла-Дюранси, со всею своею семействомъ.

А н г л и я.

Лондонъ, 16 Июня.

Герцогъ Веллингтонъ давалъ вчера въ Асплей-Хаузѣ великолѣпный праздникъ для Королевы и принца Алберта, по случаю крестинъ своей младшей внучки, дочери лорда Веллеса, коей восприемниками были Королева и принцъ Албертъ.

— Во вчерашнемъ засѣданіи нижняго парламента, послѣ рѣчи Г. Дункомба относительно португальской интервенціи, Г. Пиль, взошедши на кафедру объявилъ, что послѣ тщательнаго разсмотрѣнія предложенныхъ документовъ, полагаеть, правительство поступило по сему предмету такъ, какъ сего требовалъ долгъ его. Если бы правительство не предприняло интервенціи, то онъ первый одобрилъ бы министровъ; нынѣ же онъ вынужденъ защищать правительство отъ упрекомъ, будто бы оно безъ нужды вмѣшалось въ португальскія дѣла. Такое объявленіе бывшаго министра, положить конецъ всему дальнѣйшимъ португальской интервенціи, кото-

Газета одна dodaje, że ku większej w tym celu wygodzie szanownych Reprezentantów narodu, kwestorowie Izby urządzili w sali konferencyjnej wspaniałe biuro, z tylu szufladkami ilu jest deputowanych, gdzie porządkiem alfabetycznym składane są listy do każdego z nich przychodzące.

— Trudna do uwierzenia nowina rozszła się po Paryżu. Mówiono, że Królowa hiszpańska wezwwała do siebie P. Pacheco i oświadczyła mu, że postanowiła osiągnąć rozwód... na co P. Pacheco miał odpowiedzieć, iż wraz z kolegami swoimi, raczejby się podał do dymisji niż się do tego przychylił.

— Arcybiskupi: z Bourges i Cambrai, otrzymali 11-go b. m., kapelusze kardynalskie.

— Piszą z Oranu, że Abd el-Kader przez swoich agentów rozsiwiał między Arabami wieści, iż zamierza zawrzeć pokój z Francją, i w skutku tego otrzyma znakomite dowództwo.

Dnia 20 czerwca.

Izba Parów, przyjęta wczoraj, z małemi zmianami, dodatek P. Cousin, do projektu do prawa o praktyce lekarskiej. P. Cousin żądał, aby katedry medycyny nie były przez konkursa osadzane.

— Izba Deputowanych uchwaliła jednomyślnie przedłużenie przywozu zboża bez opłaty cła.

— *Union monarchique* donosi, że prośba Xięcia Hieronima Napoleona, łaskawiej w zamku, jak w Izbie Parów przyjęta została, tudzież, że kommissya prośb Izby Deputowanych, jednomyślnie ją poparła w celu przesłania jej Ministrom.

— Xiąże Joinville znajdował się jeszcze 12 b. m. w przystani Algierskiej, skąd miał wypłynąć, dla krążenia przy brzegach Marokkańskich.

— Nowo-mianowany Minister morski, Xiąże Montebello, ma zamiar, po ukończeniu posiedzeń Izby, udać się do eskadry Xięcia Joinville, w celu znajdowania się na jej obrótach.

— P. Vega, nadzwyczajny Poseł Królowej Portugalskiej, przybył do Paryża.

— Rada miasta Paryża uchwaliła jeszcze 701,000 fr., na karty chlebowe, na drugą połowę miesiąca czerwca.

Dnia 21 czerwca.

Dzisiaj, o południu, Sąd Parów zgromadził się przy drzwiach zamkniętych. Po przeczytaniu listy imiennej okazało się, że było obecnych na posiedzeniu 202 członków. P. Renouard odczytał sprawozdanie tyczące się procesu Generała Cubières, składające się z dwóch grubych tomów; poczem; Generalny Prokurator Delangles przedłożył Sądowi swoje wnioski. Sąd postanowił, iż przez wzgląd na obciążonych, akta te powinny zostać w tajemnicy, dopóki wnioski Generalnego Prokuratora nie będą ostatecznie rozstrzygnięte. Oprócz tego uchwalono wręczyć te akta tym tylko członkom, którzy byli obecni na posiedzeniu dzisiejszem.

— Oneglaż, wrócił tu z Anglii Margr. Normanby, ze swoją małżonką.

— General Bar, mianowany został tymczasowym dowódcą wojsk w Algierji. Marszałek Bugeaud przybył 13-go do Excideuil, skąd, z całą rodziną, udał się do dobr swoich La Durantie.

А н г л и я.

Лондонъ, 16 czerwca.

Xiąże Wellington dawał wczoraj w Aspley-House świetną biesiadę dla Królowej i Xięcia Alberta, z powodu chrztu swojej najmłodszej wnuczki, córki Lorda Karola Wellesley, którą królowa z małżonkiem swoim do chrztu trzymała.

— Na wczorajszym posiedzeniu Izby Niższej, po mowie P. Duncombe względem interwencji portugalskiej, Sir Robert Peel zabrał głos i oświadczył, że po pilnem odczytaniu przedłożonych dokumentów, sądzi, że rząd tak sobie postąpił, jak tego obowiązki jego wymagały. Gdyby rząd był zaniechał interwencji, on byłby pierwszym do głosowania za naganną postępowania Ministrów; teraz zaś widzi się zmuszonym do bronięcia rządu przeciw zarzutom, jakoby się niepotrzebnie wniósł w sprawę Portugalii. To oświadczenie byłego Ministra, położy zapewne ostateczny kres wszelkim dalszym rozprawom w przedmiocie interwencji Portugalskiej, który przez wiele dni wyłącznie uwagę obu Izb zajmował.

рый въ продолженіе многихъ дней, занималъ исключительное вниманіе обѣихъ палатъ.

— Въ англійскихъ журналахъ удивляются тому, что французская полиція такъ дѣятельно занимается открытіемъ убійства графа Монтемолина, тогда какъ нѣтъ ни малѣйшаго сомнѣнія, что этотъ принцъ не оставлялъ Англии, и что онъ третьяго дня находился на засѣданіи Королевскаго астрономическаго общества, гдѣ принятъ былъ съ большими почестями президентомъ и собравшимися членами.

— Ирландскій народъ намѣренъ нанять корабль и отправить его въ Геную за останками О'Коннелла, чтобы привезти ихъ въ Ирландію. Докторъ Милей и младшій сынъ О'Коннелла отправились въ Римъ съ сердцемъ О'Коннелла, согласно послѣдней его волѣ. Набальзамированное тѣло находится въ прекрасномъ придѣлѣ *della Croce*. Почтатели О'Коннелла положили почтить останки его торжественною процессію въ Лондонѣ, если они привезены сюда будутъ прежде, чѣмъ въ Ирландію. Католическимъ духовенствомъ совершена будутъ торжественная панихида при его гробѣ, въ Мурфельдской часовнѣ.

18 Іюня.

Вчера былъ большой выходъ въ Букингемскомъ дворцѣ; потомъ происходило засѣданіе тайнаго совѣта. Принцъ Альбертъ будетъ сопровождать высокихъ своихъ гостей на островъ Вайтъ, на которомъ намѣрены они осматрѣть королевскій дворецъ, Осборнгоузъ.

— Вообще полагаютъ, что парламентъ закрыть будетъ лично Королевою 13 Іюня, и что общіе выборы начнутся не прежде послѣднихъ чиселъ Сентібри.

— Лордъ Россель объявилъ вчера въ нижнемъ парламентѣ, что правительство получило депешу изъ Португаліи, по коимъ Королева Донна Марія расположена общенно исургантамъ всепрощеніе распространить также на графа Дасъ-Антаса и взятыхъ съ нимъ 2,500 человекъ.

— Письмо, напечатанное въ *Morning-Chronicle* отъ 17 числа с. м., сообщаетъ о появленіи въ устьѣ Тага французской эскадры, состоящей изъ 8 линейныхъ кораблей.

— Г. Джонъ О'Коннелль, который, по видимому, желаетъ продолжать начатое его отцемъ дѣло, издавъ отъ имени общества республкановъ манифестъ къ ирландскимъ избирателямъ, въ коемъ приглашаетъ ихъ, чтобы они при предстоящихъ общихъ выборахъ подавали свои голоса единственно въ пользу республкановъ.

Испанія.

Мадридъ, 7 Іюня.

Въ Государственной газетѣ напечатано сегодня, что четыре испанскія роты, подъ командою бригадира Фуэнте-Пита, 3 с. м. вступили въ Португалію, для поддержанія гарнизона пограничной крѣпости Венса-до-Миньо. По прибытіи этихъ войскъ, мятежники тотчасъ сняли осаду. Послѣ того генералъ-капитанъ Галиціи отправился лично въ крѣпость, дабы условиться съ мѣстнымъ начальствомъ на счетъ преслѣдованія мятежниковъ. Другой отрядъ вступитъ въ провинцію Трасъ-осъ-Монтесъ, часть коей занята мятежниками. Кажется однако, содѣйствіе испанскихъ войскъ будетъ не нужно, послѣ сдачи корпуса графа дасъ-Антаса Англичанамъ.

— Вооруженное вмѣшательство Испаніи въ дѣла Португаліи, есть политическая мѣра, которой нельзя предвидѣть послѣдствій. Во всякомъ случаѣ едва ли можно допустить, чтобы она имѣла вліяніе на возстановленіе порядка и мира.

— Въ *Heraldo* пишутъ, что Португальскіе мятежники, расположенные въ Сетуваль, подъ начальствомъ генерала Са-да-Бандейры, желали капитуляціи. Португальскій кабинетъ совѣщается по сему предмету, и кажется, потребуетъ, чтобы гарнизонъ сдался безусловно.

— Слышно, что англійскій посланникъ, Г. Бовверъ, не только требуетъ, чтобы нашъ кабинетъ разрѣшилъ возвращеніе Эспартеро въ Испанію, но также желаетъ, чтобы онъ назначенъ былъ генералъ-капитаномъ Филиппинскихъ острововъ. Это обнаруживаетъ планъ Англии овладѣть сими островами при благоприятномъ случаѣ.

— Писскій нунцій имѣлъ третьяго дня конференцію съ министромъ юстиціи, управляющимъ и духовными дѣлами.

— *Дниенки* англійскіе дѣвизуютъ, что полиція французская такъ великіе чины розысканія, для открытія въ Парижѣ схищенія Графа Монтемолина, когда не уlega задумѣ вѣрности, что ten Хіагъ не опустилъ Англии, и что онъ находился на посѣденіи королевскаго товарищества астрономическаго, гдѣ зъ великимъ одзначеніемъ былъ пражимованъ przez Презеса и згромадзонъчъ członкѠвъ.

— Іуд Ирландскій ма замиар нажѣць окрѣтъ, абы го выслѣць до Генуи по звѣлки О'Коннелла и przewieзѣць je do Irlandyi. Doktor Miley, i najmłodszy syn O'Connella, udali się do Rzymu z sercem zmarłego; stosownie do jego ostatniej woli Ciało nabalsamowane umieszczone jest w pięknej kaplicy dell *Croce*. Wielbicielę O'Connella postanowili uczcić zwłoki jego wielką solenną żałobną procesją po ulicach Londynu, jeżeli te sprowadzone zostaną tu pierwój nim się dostana do Irlandyi. Duchowieństwo katolickie odprawi solenną mszę żałobną przy jego trumnie, w kaplicy Moorfeldskiej.

Дня 18 czerwca

Wczoraj były wielkie pokoje u dworu, w pałacu Buckingham, a następnie posiedzenie Tajnej Rady Хіагъ Albert towarzyszyć będzie swoim dostojnym gościom na wyspę Wight, którzy chcą obejrzeć Osbornehouse, to nadmorskie mieszkanie Królowej.

— Powszechnie sądzą że Parlament odroczone zostanie osobicie przez Królowę w dniu 13 lipca, że powszechne wybory nie rozpoczną się pierwój jak przy końcu września.

— Lord Russell oswiadczył wczoraj w Izbie Niższej, że rząd otrzymał depesze z Portugalii, według których Królowa Donna Marya skłania się przyrzeczoną powstańcom amnestją rozstrzelać także na Hr Das Antas i pojmany z nim razem 2 500 ludzi.

— Korrespondencya dz. *Morning Chronicle* z dnia 17 b. m. donosi o ukazaniu się na ujściu Tagu eskadry francuzkiej, z ośmiu okrętów liniowych złożonej.

— P. Jan O'Connell, który zdaje się chcieć prowadzić dalej rozpoczęte przez jego ojca dzieło, wydał w imieniu towarzystwa Repealerów manifest do wyborców Irlandzkich, w którym ich wzywa, aby na przyszłych powszechnych wyborach nie dawali swych głosów za nikim innym jak tylko za Repealerami.

Испанія.

Мадридъ, 10 czerwca.

Газета рѣadowa огласила dzisiaj, że wojsko hiszpańskie, złożone z czterech kompanii, wkroczyło 3 go b. m. pod dowództwem brygadiera Fuente-Pita, do Portugalii, w celu wzmocnienia twierdzy pogranicznej Valenza do Minho. Za nadejściem wojsk pomienionych, rękoszanie odstąpili natychmiast od oblężenia. Po tym wypadku udał się sam Kapitan Jener Iny Galicyi do twierdzy, dla naradzenia się z władzami miejscowemi, w przedmiocie ścigania i rozproszenia powstańców. Iny oddał wejdzie do prowincyi Tras-os Montes, zajętej przez rękoszanie. Zdaje się jednakże, że interwencya hiszpańska będzie niepotrzebną, po poddaniu się Anglikom korpusu Hr. Das Antas.

— Zbrojne wmięszanie się Hiszpanii do Portugalii jest środkiem politycznym, którego następności dokładnie obliczyć się nie da. Ażeby przez nie trwały porządek i spokojność przywrócone być miały, to zaledwie przypuścić można.

— Czytamy w *Heraldo* tę nader ważną wiadomość: „Rękoszanie Portugalscy zostający w Setubal, pod rozkazami Jenerala Sa da Bandeira, żądali kapitulacyi. Gabinet Portugalski naradza się nad tym przedmiotem, i jak się zdaje, żądać będzie, aby załoga poddała się na łaskę.“

— Słychać, że Poseł angielski, P. Bulwer, nie tylko nalega na nasz gabinet o powrót Эспартерого do Hiszpanii, ale nadto żąda, абы го mianowano Jeneralnym Kapitanem wysp Filipińskich. Widoczny jest w tém plan Anglii opanowania tych wysp za zdarzoną sposobnością.

— Nuncyusz Aposto'ski odbywał wczoraj naradę z Ministrem sprawiedliwości, który kieruje także sprawami duchowemi.

— Лица, знающія ходъ дѣлъ, утверждаютъ, что кабинетъ рѣшилъ распустить Кортесовъ.

— Вчера получено здѣсь извѣстie, что Форкадель прибылъ въ Испанiю, чтобы управлять дѣйствiями Монтемолинской партii.

— Ртутныя копи предоставлены въ арендное содержанiе банку до Фоменто, по 86 пиастровъ и 11 реаловъ за центнеръ.

— Изъ провинцiй получены извѣстiя о хорошихъ урожаяхъ, и по этому поводу цѣны на хлѣбъ упали.

— По официальной переписи въ Мадридѣ находится 206,714 жителей обоаго пола, изъ коихъ 1,916 иностранцевъ.

14 Июня.

Въ послѣднее время въ здѣшнихъ журналахъ занимались болѣе чѣмъ когда либо вопросомъ: въ случаѣ безпотомственности Королевы Изабеллы, можетъ ли безъ затрудненiя вступить на испанскiй престолъ герцогиня Монпансье. Въ прогрессистскомъ жур. *Clamor* утверждаютъ, что Королева была вынуждена извѣстить согласiе не только на собственное свое бракосочетанiе, но также и — сестры своей, и потому сiе послѣднее дозволенiе не должно имѣть силы. Въ *Publico* (благоприятствующемъ видамъ Францiи) отвѣчаютъ на это, что правительство обязано подвергнуть суду каждаго Испанца, который дерзнетъ соображать въ журналѣ права герцогини Монпансье на престолонаследiе. Въ слѣдствiе сего, французскiй посланникъ, по предписанiю своего правительства, подалъ столь рѣшительную ноту, что наконецъ министры предприняли мѣры, чтобы воспрепятствовать дальнѣйшимъ по сему предмету разсужденiямъ. Въ *Ca-cita* обнародовано сегодня слѣдующее распоряженiе министра юстицiи:

„Такъ какъ нѣкоторые журналы начали разсуждать о признанныхъ уставомъ правахъ инфантинъ Донны Лудовики, Фердинанды герцогини Монпансье, то защитники правительства должны наблюдать, чтобы столь важными дѣлами не была наносима вредъ журналами. А потому я предписываю королевскимъ прокурорамъ, чтобы они подвергали судебной отвѣтственности тѣ журналы, которые опровергаютъ право на престолонаследiе, которое уставомъ и закономъ постановлено и утверждено въ пользу инфантинъ Донны Лудовики Фердинанды.“

П О Р Т У Г А Л И Я .

Официальныя извѣстiя, напечатанныя въ англiйскихъ газетахъ о взятiи инсургентской эскадры при Оporto, сообщаютъ объ этомъ событiи слѣдующiя подробности. „Послѣ извѣстной перестрѣлки 23 Мая между пароходами юнты и блокирующими фрегатами и бригомъ, въ слѣдствiе которой они должны были отступить (См. N. 45 Вален. Вѣст.). графъ Дасъ-Антасъ предположилъ совершить морскую экспедицiю противъ столицы, въ надеждѣ, что, овладѣвъ оной, положить конецъ междоусобной войнѣ. Эта экспедицiя, состоявшая изъ 2,500 чел. пѣхоты и 90 конницы съ двумя полевыми орудiями, отправилась изъ Оporto 31 Мая, на принадлежащихъ юнтѣ 14-ти судахъ, послѣ произведеннаго на кануи совѣщанiя юнты, въ которомъ одержало перевѣсъ то мнѣнiе, что англiйская эскадра блокировавшая гавань, вѣрно, не рѣшится на наступательныя мѣры, съ тою цѣлю чтобы только воспрепятствовать выступленiю флотили. Между тѣмъ сверхъ ожиданiя, едва суда инсургентовъ вышли въ море, — командиръ блокирующей эскадры; сэръ Томасъ Метлендъ, предложилъ имъ, чтобы они немедленно сдались, а въ случаѣ малѣйшаго сопротивленiя, заставить ихъ къ этому силою. Это рѣшительное объявленiе англiйскаго адмирала, не допускало никакого другаго выбора, кромѣ неизбежной гибели или добровольной сдачи. Дасъ-Антасъ избралъ послѣднее, сдѣлавъ прежде формальнiй протестъ противъ сей насильственной мѣры Англiи, который потомъ возобновленъ былъ Опортскою юнтою. Есть однако лица, которыя утверждаютъ, что какъ юнта, такъ и самъ Дасъ-Антасъ, будучи убѣждены въ невозможности сопротивленiя интервенцiонной коалицiи, предприняли эту экспедицiю, чтобы показаться въ глазахъ свѣта жертвою насилiя и такимъ образомъ окончить свои дѣйствiя со славою. Это мнѣнiе становится тѣмъ вѣроятнѣе, что экспедицiя Дасъ-Антаса, имѣвшая будто бы въ виду довольно продолжительный путь, снабжена была жизненными припасами только на одинъ день, и сдалась при первомъ требованiи.“

— Особы, zwykle świadome rzeczy, utrzymują, że gabinet postanowił rozwiązać Kortezy.

— Nadeszło tu wczoraj doniesienie, że Forca-del przybył do kraju, w zamiarze objęcia dowództwa nad Montemolinistami.

— Dzierżawa kopalni żywego srebra przysądzoną została bankowi do Fomento, po 86 twardych pias-trów i 11 realów za centnar.

— Z prowincyi nadechodzą doniesienia o pięknych urodzajach; z tego powodu staniało zboże.

— Po dokonaniem w tych dniach urzędowym obliczeniu, Madryt ma 206,714 mieszkańców plei obojęd, między którymi 1,916 cudzoziemców.

Dnia 14 czerwca.

W ostatnich tygodniach dzienniki tutejsze zajmowały się żywiej niż kiedykolwiek kwestyą: czy na przypadek bezpotomności Królowej Izabelli, Xiężna Montpensier może bez sporu wstąpić na tron hiszpański. Progres-sistowski dz. *Clamor* twierdzi, że Królowa zagnana była do zezwolenia nie tylko na własne małżeństwo ale i na małżeństwo swęj siostry, i dla tego ostatnie zezwolenie nie powinno być ważne. *Heraldo* (dziennik interesom Francyi przychylny) odpowiada na to, że rząd jest obowiązany oddać pod sąd każdego Hiszpana, który prawo następstwa tronu Xiężny Montpensier za pośrednictwem dzienników, w wątpiwość niejako podaje. W skutku tego Posel francuzki, z polecenia swego, rządu miał tak stanowczo podać notę, że nakoniec Ministrowie postanowili przedsięwziąć środki, aby zapobiedz dalszym w tej mierze roztrząsaniom. Dzisiejsza urzędowa *Gaceta* ogłasza następujące rozporządzenie Ministra sprawiedliwości.

„Gdy niektóre dzienniki odważają się brać za przedmiot rozstrząsań uznane przez ustawę prawa następstwa Infantki Donny Ludwiki, Ferdynandy, Xiężny Montpensier, do obrońców rządowych czuwać należy, aby tak ważne interesa przez dzienniki nadwergżane nie były. Polecam przeto Prokuratorom królewskim, aby pociągali do sądowej odpowiedzialności wszystkie takowe dzienniki, które zaprzeczają praw następstwa tronu, jakie ustawa i prawa krajowe na korzyść Infantki Donny Ludwiki Ferdynandy postanowiły i potwierdziły.“

PORTUGALIA.

Raporta urzędowe, umieszczone w gazetach angielskich o zabranii floty powstańców pod Oporto, podają o tym wypadku następujące szczegóły. „Po wiadomęj utarcze d. 23 maja, między parostatkami Junty a blokującą fregatą i brygiem, w skutek której ostatnie musiały się cofnąć, (Ob N. 45 Kur. Wileń.), Hr. Das Antas zamierzył morską wyprawę przeciw stolicy, w nadziei, że jej łatwo zdobyciem, położy kres wojnie domowej. Wyprawa ta, składająca się z 2,500 ludzi piechoty i 90 jazdy, z dwóma polnemi działami, wypłynęła z Oporto d. 31 maja, na 14-stu należących do Junty, częścią parostatkach, częścią statkach handlowych, po odbytej dnie przedtem naradzie Junty, na której przeważyło to zdanie, że blokująca port eskadra angielska nie posunie się zapewne aż do zaczepnych kroków, aby wyjściu flotylli przeszkodzić. Tymczasem, wbrew tej nadziei, zaledwo statki rokoszaz wypłynęły na morze, dowódzca blokującej eskadry, Sir Thomas Maitland, wezwał je, aby się poddały natychmiast, z zagrożeniem, iż w razie najmniejszego oporu, siłą je do posłuszeństwa przymusi. To stanowcze oświadczenie angielskiego Admirala nie zostawiło innego wyboru powstańcom, jak tylko między pewną zgubą lub dobrowolnem poddaniem się; Das Antas wybrał ostatnie, zaniósłszy wprzód formalną protestację, przeciw temu gwałtownemu krokowi Anglii, którą następnie powtórzyła Junta w Oporto. Są jednak którzy utrzymują, że tak Junta jak i sam Hr. Das Antas, przekonani o niepodobieństwie dłuższego opierania się koalicji interwencyjnej, przedsięwzięli umyślnie tę wyprawę, aby się wydać w oczach świata ofiarą cudzej przemocy i działanie swe z honorem zakończyć. Zdanie to nabiera tém większego prawdopodobieństwa, iż wyprawa Hr. Das Antas, mająca niyb cel dosyć daleki, zaopatrzona była tylko w żywność na dzień jeden, i poddała się na pierwsze wezwanie.“

Оперто, 19 Июня.

Здѣшняя юнта все еще оказываетъ сопротивленіе. Она, правда, дошла до того, что англійскому посланнику Сеймуру предложила одно только условіе своей сдачи; то есть образованіе министерства, которое представляло бы достаточное ручательство въ сохраненіи государственной хартіи; однако находилась еще въ такомъ положеніи, что могла предложить условіе. Сэръ Сеймуръ старался убѣдить Королеву, чтобы она снова пригласила въ кабинетъ графа Лаврадио, но встрѣтила въ этомъ рѣшительное сопротивленіе; Королева, полагаясь на вспомошествованіе двухъ державъ, не хочетъ и слышать о примирительныхъ мѣрѣхъ.

— Англійская эскадра, вмѣстѣ съ испанскими и французскими военными кораблями, блокируетъ Оporto; въ то же время отрядъ испанскаго войска въ 1,300 человекъ, долженъ былъ вступитъ въ Португалию при Барка-д'Адва, на сѣверо-восточной границѣ; а баронъ Сальданья, который войска свои, по присоединеніи корпуса барона Казала, успѣлъ до 8,000 чел., двинулся къ Карвальгосъ, въ 7 миляхъ отъ Оporto. Юнта вмѣстѣ еще въ своемъ распоряженіи 8—9,000 чел.; однако думаютъ вообще, что если дойдеть до крайности, то она сдается Англичанамъ. 7-го числа с. м. она объявила здѣшнему англійскому консулу, что готова согласиться на предложенную ей конвенцію, по которой и устроить свою сдачу; но такъ какъ отъ консула не послѣдовало рѣшительнаго отвѣта, то маркизъ Лузе отправаденъ съ этою цѣлю въ Лиссабонъ.

— Получено телеграфическое извѣстіе, 10 Июня, что инсургенты подчинились предложеннымъ условіямъ, а Королева даровала всепрощеніе.

Турція.

Константинополь, 2 Июня.

— Съ прибывшимъ сюда курьеромъ изъ мало-азіатской арміи, получено извѣстіе, что Османъ-Паша вступилъ съ арміею въ Дезиру, безъ сопротивленія, и что Бедерханъ-Бей, оставленный большою частию своихъ приверженцевъ, удался съ отрядомъ въ 300 чел. въ нагорную крѣпость, откуда будетъ вѣрно спасаться бѣгствомъ.

— Въ Курдистанѣ явился новый мятежникъ, по имени Мехмедъ-Ханъ изъ Вану, который уже овладѣлъ городомъ Мудомъ.

— Въ прошедшую ночь сгорѣла здѣсь значительная часть предмѣстія св. Дмитрія; слишкомъ 200 домовъ сдѣлались добычею пламени, при чемъ нѣсколько человекъ лишились жизни.

— Недавно Султанъ раздалъ слишкомъ 2 милліона талеровъ, въ награду своимъ чиновникамъ.

Съ 4-го и. Июля принимается подписка на второе полугодіе Виленскаго Вѣстника. Гг. Подписчики благоволятъ сообщать свои требованія заблаговременно, для избѣжанія некомплетныхъ экземпляровъ. Подписная цѣна за полгода, съ пересылкою по почтѣ, — 5 руб. 50 коп. сереб.; безъ пересылки 4 руб. 50 коп. сереб.; на четверть года подписываться можно, только безъ пересылки, цѣна 2 руб. 25 коп. сереб.

Оporto, 19 czerwca.

Юнта тутѣшная okazuje jeszcze ciągle stałą postawę. Wprawdzie ustąpiła ona do tyła, że Posłowi angielskiemu, P. Seymour, podała tylko jeden warunek swego poddania się, to jest utworzenie Ministerstwa, któreby przedstawiało dostateczne zabezpieczenie ustawy krajowej; zawsze jednak znajdowała się jeszcze w tém położeniu, że nowe warunki podawać mogła. Sir Seymour starał się nakłonić Królowę, aby powołała znowu do gabinetu Hrabiego Lavradio, który stracony został w skutek zamachu z dnia 6 października; ale stanowczy znalazł opór; gdyż Królowa, ufna w pomoc trzech mocarstw, o środkach pojedynczych ani słyszeć nie chce.

— Eskadra angielska, w połączeniu z hiszpańskimi i francuzkimi okrętami wojennymi, blokuje tymczasem Oporto, a jednocześnie oddział wojska hiszpańskiego z 1,300 ludzi złożony, wkroczyć miał do Portugalii pod Barca d'Alva, przez północno-wschodnią granicę; zaś Baron Saldanha, który wojsko swoje przez połączenie się z Baronem Casal, powiększył do 8,000 ludzi, posunął się aż do Corvalhos, o 7 mil od Oporto. Junta ma jeszcze do swego rozrządzenia 8—9,000 wojska, sądzą tu jednak powszechnie, że jeżeli przyjdzie do ostateczności, odda się w ręce Anglikom. Dnia 7 b. m. zawiadomiła тутѣszego Konsula angielskiego, że gotowa jest przystać na proponowaną konwencję, i według niej swoje poddanie się urządzi; gdy zaś od Konsula nie nadeszła stanowcza odpowiedź, Margrabia Loul, jak już wiadomo wysłany został w tym celu do Lizbony.

— Według telegraficznej wiadomości z d. 10, rokoszanie przyjęli warunki pojednania między Królową a nimi, a Monarchini ogłosiła amnestją ogólną.

Турція.

Konstantynopol, 2 czerwca.

Przybyły tu goniec od armii Anatolskiej przyniósł wiadomość, że Osman-Basza wkroczył na czele wojska bez oporu do Dzeziry, i że Bederhan-Bej, opuszczony od większej części stronników swoich, rzucił się z 300 ludźmi do warowni góralskiej, żądając zapewne w ucieczce szukać będzie ocalenia swego.

— W Kurdystanie wystąpił nowy buntownik w osobie Mehmeda Chana z Wanu, i opuszczał już miasto Mud.

— Ostatniej nocy zgorzała tu znaczna część przedmieścia St Dimitri; przeszło 200 domów spłonęło; kilkunastu ludzi utraciło przy tem życie.

— Султанъ раздалъ недавно gratyfikacye pomiędzy swoich urzędników, w summie przeszło 2 milionów talarów.

Z dniem 1-go Lipca, zaczyna się prenumerata na 2-gie półrocze Kuryera Wileńskiego. Szanowni Prenumeratorowie, dla uniknienia egzemplarzy niekompletnych, raczą zgłaszać się wcześniej. Cena półroczna, z pocztą rub. sr. 5 kop. 50, bez pocztą rub. sr. 4 kop. 50. Na kwartał można tylko prenumerować na miejscu w Wilnie, bez pocztą, cena rub. sr. 2 kop. 25.